

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा-अक्टूबर-२०१९

कक्षा – शास्त्रीतृतीयवर्षम्

प्रश्नपत्रम् – ५

गुणाः - ७०

(SEM-5)

विषयः -

कोड – CC359 (NEW)

समयः - ०३ तः ०६

स्वामिनारायणवेदान्तः (S)

दिनाङ्कः - १४-१०-२०१९

सन्दर्भग्रन्थः – भद्रेशस्वामिविरचित-

कठोपनिषत्स्वामिनारायणभाष्यम्

प्रथमान्वितिः (Unit-1)

प्रश्नः – कयोश्चिद् द्वयोः मन्त्रयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।

१०

१

१. बहूनामेमि प्रथमो बहूनामेमि मध्यमः ।

किं स्विद् यमस्य कर्तव्यं यन्मयाद्य करिष्यति ॥

२. नायमात्मा प्रवचनेन लभ्यो न मेधया न बहुना श्रुतेन ।

यमेवैष वृणुते तेन लभ्यस्तस्यैष आत्मा विवृणुते तनूं स्वाम् ॥

३. तं दुर्दर्शं गूढमनुप्रविष्टं गुहाहितं गह्वरेष्ठं पुराणम् ।

अध्यात्मयोगाधिगमेन देवं मत्वा धीरो हर्षशोकौ जहाति ॥

प्रश्नः – एकं निबन्धात्मकोत्तरं लिखत ।

१०

२

१. नचिकेतसो मुमुक्षा ।

२. अक्षरधाम ।

द्वितीयान्वितिः (Unit-2)

प्रश्नः – कयोश्चिद् द्वयोः मन्त्रयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।

१०

३

१. उत्तिष्ठत जाग्रत प्राप्य वरान् निबोधत ।

क्षुरस्य धारा निशिता दुरत्यया दुर्गं पथस्तत् कवयो वदन्ति ॥

२. यः सेतुरीजानानामक्षरं ब्रह्म यत् परम् ।

अभयं तितीर्षतां पारं नाचिकेतं शकेमहि ॥
३. यच्छेद् वाङ् मनसि प्राज्ञस्तद्यच्छेज्ज्ञान आत्मनि ।
ज्ञानमात्मनि महति नियच्छेत्तद् यच्छेच्छान्त आत्मनि ॥

प्रश्नः - एकं निबन्धात्मकोत्तरं लिखत ।

१०

४

१. परमात्मस्वरूपनिरूपणम् ।
२. अव्यक्तयोजना ।

तृतीयान्वितिः (Unit - 3)

प्रश्नः - कयोश्चिद् द्वयोः मन्त्रयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या ।

१०

५

१. न प्राणेन नापानेन मर्त्यो जीवति कश्चन ।
इतरेण नु जीवन्ति यस्मिन्नेतावुपाश्रितौ ॥
२. हन्त त इदं प्रवक्ष्यामि गुह्यं ब्रह्म सनातनम् ।
यथा च मरणं प्राप्य आत्मा भवति गौतम ॥
३. तां योगमिति मन्यन्ते स्थिरामिन्द्रियधारणाम् ।
अप्रमत्तस्तदा भवति योगो हि प्रभवाप्ययौ ॥

प्रश्नः - एकं निबन्धात्मकोत्तरं लिखत ।

१०

६

१. परमात्मव्यापकत्वम् ।
२. ब्रह्मविद्याफलम् ।

चतुर्थान्वितिः (युनिट-4)

प्रश्नः - केषाञ्चन दशानामतिलघूत्तराणि देयानि ।

१०

७

१. अग्निविद्या केन नाम्ना प्रसिद्धा ?
२. 'सूनुताम्' इत्यस्य कोऽर्थः ?

३. 'शेवधिः' इत्यस्य कोऽर्थः ?
४. 'ब्रह्मजज्ञम्' इति पदेन कस्य निर्देशः ?
५. अणोरणीयान् महतोमहीयानात्मा कः ?
६. 'प्रवृह्य' इत्यस्य कोऽर्थः ?
७. 'क्वधःस्थः' इत्यस्यार्थं लिखतु ?
८. अन्धेनैव नीयमाना यथाऽन्धाः के ?
९. स्वयम्भूः खानि कीदृशानि व्यतृणत् ?
१०. के दूरं विपरीते विषूची ?
११. 'हंसः शुचिषद्' इत्यस्य कोऽर्थः ?
१२. ऊर्ध्वमूलोऽवाक्शाखोऽश्वत्थः कः ?
१३. मध्वदः अर्थात् किम् ?
१४. व्योमसद् इति पदेन के परिगणिताः ?
१५. वाजश्रवसः नचिकेतसं कस्मै दत्तवान् ?
